

**Arnoldi Corvini â Belderen, Batavi, Jcti quondam
Consummatissimi, Consilarii Electoralis & Professoris
Moguntini Publici, &c. Tractatus Geminus De Personis
Atque Beneficiis Ecclesiasticis Sive ...**

opus posthumum, diu desideratum, nunc demum excusum, & indice
locupletissimo instructum

De personis ecclesiasticis

Corvinus van Beldern, Arnold

Francofurti ad Moenum, 1708

VD18 10184902

De Parochis, Curatis, Plebanis. Tit. 2

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62002)

fiant de facto. De his vide Concil. Trident. d. sess. 23. de reform. cap. 15. sess. 22. de reform. cap. 1. sess. 24. de reform. cap. 4.

TITULUS. II.

De Parochis, Curatis, Plebanis.

SUMMARIA.

- 1. Parochi qui apud Ethnicos.
- 2. Que parochia.
- 3. Interdum accipitur pro Episcopi jurisdictione.
- 4. Quomodo proprie.
- 5. Que Familia eam faciunt.
- 6. Ejus nomen quot sumatur modis.
- 7. Ejus Praefecti quomodo appellentur.
- 8. Parochia a quo tempore limitibus distincta.
- 9. Parochialem Ecclesiam quis constituat.
- 10. Ea unius committitur cura.
- 11. An Ille habeat beneficium curatum.
- 12. Cura animarum qua, & quotuplex.
- 13. Paenitentialis quotuplex.
- 14. Qui in Parochos eligendi.
- 15. Electi ad quid teneantur.
- 16. Que poena si non observent.
- 17. Parochialis Ecclesia an non sacerdoti conferri possit, & quid tum juris.
- 18. Quid si impedimentum fuerit iustum.
- 19. Episcopus an cum habentibus Ecclesiam Parochialem dispensare potest causa studii.
- 20. Vita

Nn 2

20. Vita

Corvinus
de Personis
et Benef. Ecclesiarum

G IV
32

20. *Vita Parochorum* 33. *Ejus executio an aliquis esse debeat & mores.* quo prae-textu potest suspendi.
21. *Quales debeant habere libros: & qua illis comprehendere.* 34. *Parochi in propria Ecclesia praesinentia.*
22. *An ea habeant fidem.* 35. *Divinum recitare debet officium.*
23. *An & eorum notata.* 36. *Quando ad hoc obligetur.*
24. *Quomodo se gerere debeant cum Parochianis.* 37. *Quae non observantis pena.*
25. *Quid juris circa eorum residentiam.* 38. *Quibus applicanda.*
26. *An ab ea excusentur propter Episcopi servitium, aliamve causam.* 39. *In celebrandis Missis quodnam Parochi Officium.*
27. *Ad veram residentiam qua requirantur.* 40. *Per se debent pastorales functiones exercere. Quae illa.*
28. *An Parochus nunquam possit non residere.* 41. *Ea à Parochiali iure sunt diversa: Et quod illud.*
29. *Quid ipsis tum faciendum.* 42. *Curare debent Parochi, ut reparentur Ecclesiae. Ex quibus, redditibus.*
30. *An abesse possunt per duos menses sine Episcopi venia.* 43. *Honori suarum Ecclesiarum.*
31. *Quae tum requirantur.*
32. *Quae Parochi ea non servantis poena.*

- clesiarum consulere debent: & in quibus.
44. Quodnam Eorum officium in ordine ad predicationem Verbi Divini.
45. Jejunia, & festos dies aliaque denunciant.
46. Quod Parochorum munus circa sacramentorum administrationem in genere.
47. Quod circa Sacramentum Baptismi.
48. Penitentia.
49. Quae Parochianorum circa illud obligatio.
50. An potest alteri Parochus hoc munus delegare.
51. Quid si confitendus peccator sit correptus.
52. Quid si agonizans.
53. In audienda confessione quid cavendum Parocho.
54. Post auditam quid.
55. Confessionale ubi habere debeat, & quale.
56. Circa Eucharistiae administrationem quale Parochi officium.
57. Quale circa Sacramentum Matrimonii.
58. De Denuntiationibus, qualiter & ubi faciendis.
59. An possunt omitti.
60. Matrimonium ubi celebrandum.
61. Cujus Parochi sufficiat praesentia.
62. An hic actus alteri potest delegari.
63. Quale Parochi officium circa administrationem Sacramenti Unionis extremae.
64. Quales observare debet ritus, &c.

Orvinius
de Personis
et nel Ecclesiarum

G IV
32

Iocuti fuimus precedenti titulo de *Sacerdotibus*; quorum quia nomine veniunt *Parochi*, *Curati*, *Plebani*, loquemur hoc titulo de istis.

1 Olim apud Ethnicos, ut dicit vetus Horatii Scholiares Sat. 5. lib. 1. *Parochi erant, qui Legatis, Reipublica causâ iter futuris, necessaria praebebant ἀπὸ τῆς παροικίας, & libro 11. Satyra ult. Parochi nomen accipitur pro eo, qui cana pater est, id est, qui canam amicum praebet. Atque inde parochorum nonien quidam tractum putant, quod scilicet panem Domini Ecclesiae praebeant. Sed est verius vocem esse corruptam, & rectius dici *paraciam*, à Graeco *παροικία*.*

2 Est autem *παροικία*, vicinia, & parocci, vicini & accolae, qui unum eundemque accolunt, locum, & eandem habent Ecclesiam. Glossa: *παροικος*, accola, *παροικῶ σοι*, iuxta te habito.

Pronis seu tamen *Parochiam* & *paraciam* dixere, ut apud Paulinum Nolanum Episcopum in *Epistola ad Alpium*, & Sidonium Apollinarem *Epistolar. libro 7. epist. 6.*

3 Imò interdum *parochia* accipitur pro Episcopi jurisdictione in dioecesi & territorio toto; Concilium Liptinense *can. 5.* dicit; *Deservimus, ut secundum canones unusquisque Episcopus in sua parochia sollicitudinem gerat, &c.* Sueffionense, *can. 5.* ait; *Nisi fuerint prius probati ab Episcopo, cujus parochia est.* Pontigonense, *can. 12. sic; Ut Episcopi Comites & Vassos nostros, in parochia eorum manentes, paterno amore secundum Ecclesiasticum ministerium diligant.* Ivo Carnotensis in *epist. 62.* scribit; *Si ergo restant aliqua injurie ad propriam parochiam pertinentes.* Matthaeus Parisiensis, in *Wilhelmo 2.* inquit; *Remigius Lincolnensis Antistes, cum Ecclesiam suam jam perfectam dedicare constitueret, Rege praesente & Episcopis multis, Thomas Eboracensis Archiepiscopus contradicebat, affirmans eam in sua parochia esse constructam.*

4 Propriè tamen *parochia* est conventus, qui uni subiectus est *Plebano*, & distinguitur à *Dioecesi*. Sidon. Apollinaris in *dicto libro 7. & epist. 6.* dicit; *Nulla in desolatis curia dioecesebus, parochiisque.* Paulinus in *dicta epist. 45.* ait; *Benedictos Sanctitatis tuae comites & emulatores in Domino, fratres, (si dignantur) nostros, tam in Ecclesiis, quam*

in Monasteriis, Carthagini, Tagaste, Hipponiragio, & totis parrochiis suis, atque omnibus cognitis Tibi per Africam locis Domino servientes, multo affectu & obsequio salutari rogamus. Chronicon Besuense ad finem in Carta de S. Stephano in Beelca ait; Animo proposui sepulchrum Domini Jerusalem invisere ac Besuensem Ecclesiam, qua mea est parochia; &c.

Decem Familias constituere parochiam communis Interpretum 5
Juris Canonici est sententia *can. unio. 16. qu. 3. Carat. de jurib. Paroch. tit. 3. c. 3. Strein. in Summa Jur. Canon. part. I. tit. 3. in princ.*

Parochie nomen duobus sumitur modis. Primo; ut jam ostendimus, pro ipsa dioecesi; *can. si quis. dist. 92. Secundò*; pro certa alicujus Dioecesi; Ecclesia, cui assignatus certus aliquis populus ad Sacramentorum perceptionem.

Qui is præficiuntur aliquando appellantur *Plebani*, ut in *c. scriptum. de elect. exercentes animarum curam in Plebania* (quæ *matrix* appellatur. *c. ad audientiam. de Eccles. adif. c. 1. de præscript. Conc. Trident. sess. 21. de reform. cap. 7.*) habente sub se plures Ecclesias vel Capellas, *c. 1. ubi Gloss. Ne Cler. vel Monachi in 6.* sic dicti à plebe: Aliquando *Rectores*; quia plebem & populum *Maurizæ. in select. jur. Can. lib. 1. cap. 60.* sibi commissum cum cura regunt: *c. 1. de Capell. Monach. c. 3. de vita & honest. Cleric.* Aliquando *Curati*, à cura, quam de regendis ovibus susceperunt; & quidem ex officii natura.

Sacerdos proprius vocatur cujuslibet Parochiæ *Rektor*, in *c. omnis de penit. & remiss. Navar. in c. placuit. de penit. dist. 6. num. 123.*

Parochia ergò secundum non nullos, non malè dicitur, quasi curæ partitio, quia Ecclesiæ *Rektor* animarum totius populi, inter illos limites congregati, habet curam. *c. 1. de capell. Monach. c. cum singula. de præbend. in 6. Rebuff. in concord. tit. de collat. §. statuimus. in verb. Parochiales. Gonzal. ad reg. Cancell. gloss. 6. num. 33.*

Parochia antiquitus non erant distincta, & habebant Episcopi totius dioeceseos animarum curam, *Gonzal. d. gloss. 6. num. 80.* Postea Papa Dionysius XXIV. post B. Petrum singulas Ecclesias singulis assignavit Sacerdotibus, usque proprium territorium, interdixitque, ne unus ingrederetur alterius territorium: *can. 1. caus. 13. qu. 1. c. pastoralis.*

Orvinus
de Personis
et vel Ecclesiis
G IV
32

ralis. de iis qua sunt à Prælat. Joan. Andr. Abb. in rubr. de Paroch. N. var. in c. placuit. num. 3. cum seqq. de penit. dist. 6. Carat. de jurib. Paroch. tit. 2. cap. 2. & unaquæque Parochia exinde dicta fuit locus finibus certis limitatus, in quo populus degit Ecclesiæ alicui deputatus: Bellmer. consil. 38. num. 8. Mantica decis. 48. num. 1.

9 *Ut tamen Ecclesia constituatur Parochialis, Episcopi requirunt auctoritas, qui constituat eam, fines designet, & plebem denotet. can. nullus omninè. 16. qu. 7. Carat. de jurib. Paroch. tit. 1. cap. 3. num. 2. Quæ præsumitur, si in illa divina fuerit celebrata officia. Afflic. decis. 368. num. 6. vol. 1. Sed de constructione Ecclesiæ ad hanc requisitis fufius in sequenti parte.*

10 *Parochialis Ecclesiæ cura uni incumbit Presbytero; (sive Parocho, Rectori, Curato. Promissionè enim hac assumuntur nomina) in ea Sacramenta populo ministrat & conferat.*

Dico uni; quia si duo vel plures præficiantur, non dicendi Curati; Nam in una Ecclesia unus debet esse Sacerdos, Sponsus, Rector, qui curam habeat. Gratian. discept. forens. cap. 868. num. 35. & seqq.

11 *Presbyteri; quibus Parochiales Ecclesiæ conferuntur, curantur & regendæ, beneficium dicuntur habere Parochiale; quod tamen non est idem cum beneficio animarum curam habente; cum istud pariter latius, quam illud. Innoc. in c. cum satis. de offic. Ordin. Gomez. in res. Cancell. de idiomate, qu. 11. vers. & ideo pro vero intellectu.*

12 *Cura autem animarum nihil aliud est, quam Sacramenta administrandi potestas. c. 1. de paroch. Gratian. discept. forens. cap. 868. num. 10.*

13 *Ea in beneficiis consideratur dupliciter; sec. Garc. de benef. par. 1. cap. 6. num. 6. Nempe propriè & strictè pro cura penitentiali, quæ foro exercetur animæ, quando scilicet aliquis tenetur penitentiam sacras audire confessiones, cæteraque sacramenta, obligatis ab ipso suscipere, administrare: Gloss. verbo impendant. in Clem. dudum. de pulp. Largè seu impropriè pro cura pertinente ad forum exterius; est potestas fori contentiosi sive judicialis, circa correctionem morum. Clem. dudum. Quintin. in repet. c. de multa. de præbend. in 6. Qualem habent Parochi.*

Penitentialis cura rursus est duplex; Alia *Actualis*, quam exer-
cere tenentur actu per se qui officium habent parochiale seu curatum;
Alia *Habitualis*, quam tenentur, quia est ratione beneficii in fieri cum
executionem potestatis non habeant. *Azor. Instit. moral. part. 2. lib. 3.*
cap. 12. quest. 6.

Eam non habent, vel propter defectum tituli spiritualis per unio-
nem accessionis factum extracti; vel quia recesserunt Parochiani; vel
quin exercendi onere aut consuetudine aut privilegio locati. *Azor. d.*
loc. Sed de iis loco commodiore. Nunc loquendum de Parochiarum
electione.

Eligi debent idonei. *Ihonestas* estimatur hic, ex tribus; 1. Mo-
rum gravitate; 2. *Actus* annorum 25. maturitate. In qua dispensare
nequit Episcopus. *Imol. in Clem. 1. de statu Monach. Contraf. de Sacer-*
dot. part. 3. cap. 3. num. 2. Petr. Gregor. rei benef. cap. 37. num. 5. 3. Et
literarum scientia, *c. cum in cunctis. §. inferiora. de elect.* Nempe tali,
qua distinguere possit inter peccatum & non peccatum, atque inter
mortale & veniale; & populo sacras literas explicare. *S. Thomas in 4.*
dist. 17. in 2. scripto vide Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 4.

Debent post adeptam Parochialis Ecclesie possessionem, *fidei*
intra duos menses emittere professionem; *Concil. Trident. sess. 24. de re-*
format. cap. 12. vel coram Episcopo, vel Vicario; Garcias. de benef.
part. 3. cap. 3. num. 33. per se ipsos, vel per procuratores, sed speciale
mandatum habentes; Campan. in divers. jur. Canon. rubr. 8. cap. 3.
num. 19. Novar. in singul. Jur. Canon. sing. 114. num. 8. in fine Mussobr.
in Synodo Diocesana. cap. 40. dub. 40. per tot. Nec enim *Concil. Tri-*
dentinum aut *Papae Pii IV. constitutio, incipit Injunctum sub dato Idi-*
bus Novembris. 1564. praecise personae praesentiam requirunt. Ergo
hic militat Regula illa ordinaria: *Quicumq. potest aliquid facere per*
se ipsum, potest & illud facere per procuratorem: l. 1. ff. de procurat. c. qui
per alium. &c. potest quis. de reg. jur. in 6. fac. etiam can. optatum. dist. 100.
ubi Pr. epof. Diss. nonnulli Canonista.

Currit illud tempus a die caepte possessionis. *Concil. Trid. d. loca.*
Quod si elabi passii fuerint, nihilominus ad eam faciendam manent ob-
ligati; Quia terminus ille non est praefixus ad remittendam ac termi-
nandam

o o

Orvinus
e Personis
enef. Ecclesiae

G IV
32

mandam obligationem, sed ad differendam poenam. *Garc. d. part. 3. cap. 3. num. 29. Riccius. decis. Curia Arch. Neapol. decis. 220. num. 4. part. 1.*

Non currit provisus, nondum possessione gaudentibus, quamvis per eos stet, quæ minus illam accipiant: *Garc. d. cap. 3. num. 32.*
 17. Quodsi Parochi fidei professionem facere; studio, non perignorantiam, incogitantiam seu inadvertentiam, negligant; incidunt in peccatum mortale; ut colligitur ex Concilio Tridentino d. cap. 12. quod gravibus utitur verbis & infert poenam gravem, quo casu obligat ad culpam mortalem. juxta not. in c. nam concupiscentiam. de constit. *Garc. d. loc. num. 65. in fine.* Fructuum, non in duobus mensibus perceptorum, sed post, puniuntur amissione: *Conc. Trident. d. cap. 12. Garc. d. loc. num. 30. & 39.*

18. Potest parochialis Ecclesia quæ datur in titulum, non in commendam c. nemo deinceps de elect. in 6. conferri non sacerdoti; modo intra annum à tempore possessionis pacificæ, c. commissa. 35. vers. annu autem. eod. in 6. *Pereira de renovat. emphyt. qu. 5. num. 31. ad Sacerdotium promoveri possit; d. c. cum in cunctis. §. inferiora. c. 2. de testit. in 6. Rochus de jure patron. verb. honorificum. num. 24. S. Cong. Concil. teste Garc. d. tract. part. 7. cap. 4. num. 8. & promoveatur, alioqui privatur, nullâ præmissâ monitione ipso jure. c. licet cano de elect. in 6. Rebuff. in praxi benef. tit. de non promotio intra annum. Nec hic excusat ignorantia. *Sayr. in flor. decis. eod. tit. decis. 1. Hoid. de incompat. benef. part. 1. cap. 24. num. 19. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. beneficia. vers. dico quartò principaliter.**

Pacificam autem possessionem nactus censetur, qui non tantum beneficii & tituli; seu exercitii, & curæ, sed etiam bonorum & fructuum beneficii, seu majoris ejus partis gaudet proventu. d. c. commissa. 35. ubi Gloss. in verbo. pacificam. vers. licet possessionem. Rebuff. in tract. de pacifica possess. num. 168. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. num. 502. Garc. d. tract. part. 11. cap. 5. num. 123.

19. Dicta tamen promotionis intra annum obligatio, & nisi fiat amotionis poena, locum non habet, si justum fuerit impedimentum;

tam; d. c. *commissa. ibi. tibi non currit si promoveri iusto impedimento. Rebuff. d. loco de promotis intra annum. 49. Pereira. d. tract. qu. 6. num. 45. & quidem proveniens sine culpa parochi; alias currit ei annus. d. c. licet Canon. & ibi Gloss. verbo privati. Nec obstat. c. quia diversitatem. ibi. etsi culpa sua fuerit suspensus. de concess. prebend. Distinguendum enim; Aut culpa ad casum impedimenti fuit ordinata sufficienter; & procedit quod diximus; aut non, & habet locum d. c. quia diversitatem.*

Sed quæritur, an excusari possit iste, cui obvenit impedimentum tempore eo, quo ordinari non potest; scilicet in fine anni? Respondemus, quod non. Nam, secundum Juris consultos; Impedimentum superveniens tempore, quo actus fieri non potest, non excusat. l. qui, *commeatus. ibi. dum tamen tardius. ff. de remilit. l. 2. vers. si quis tamen. ff. si quis caution. &c. Decius in c. ex ratione. num. 16. cum seqq. de appellation. Dissentit Rebuff. d. tit. de promotis intra annum. num. 48.*

Potest tamen Episcopus cum habentibus Ecclesiam Parochialem, dispensare causa studii, ne ad septennium promoveantur ad Sacerdotium, ita tamen ut adstringantur ad suscipiendum intra annum Subdiaconatum; c. *cum ex eo. 34. vers. nos. de elect. in 6. Petr. Gregor. d. tract. cap. 25. num. 9. Rebuff. de privil. Scholast. privil. 36. Sanch. de matrim. lib. 8. disput. 1. num. 21. Nec obstat, ut quidam rigidi putant. Canonistæ, Concilium Tridentinum, in sess. 7. de reformat. cap. 12. Excipit enim casus jure exemptos; inter quos noster: expressus in d. c. *cum ex eo. addite Gloss. fac. & d. Concil. sess. 5. de reform. cap. 1. in fine.**

Debent Parochi ad eorum quorum cura ipsis commendata exemplar vitam & mores componere suos; Sequantur ergo Concilii præscriptum: Cujus sunt verba hæc: *Nil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. Cum enim à rebus sæculi in altiorum sublati locum conspiciantur, in eos tanquam speculum reliqui oculos conjiciunt, ex iisq. sumunt, quod limitentur. Quæ propter sic decet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, moresq. suos omnes componere,*

Orvinus
e Personis
e nesi Ecclesiarum

G IV

32

ut habitu, gestu, ingressu, sermone, aliisque omnibus nihil nisi grave, moderatum, ac religione plenum præ se ferant: &c. Sed de istis specialitertulo. Debent secundo; secundum Concilium Trident. sess. 22. de reformat. cap. 1. oves suas, non tantum quoad numerum, agnoscere, sed familias singulas, in iisque personas singulas, earumque ætatem & qualitatem.

22 Quapropter Parochis consultum, ut juxta Rituale novum, componant librum, in quo familias & personas, subditorum cum nota ætatis, Sacramentorum, aliisque similibus scribant.

Debent ultra librum istum principalem libros, sive matriculas habere quatuor; Scilicet, *Baptismalem*, *Matrimoniale*, *Mortuale*, *Confirmatoriale*. *Baptismalem* inscribere debent Omnes qui baptizantur in Ecclesia sua, & si ex legitimo matrimonio nati, eorum parentum & patrimonium nomina; una cum die, mense, anno; *Concil. Trident. sess. 24. de reformat. matrim. cap. 2. Fuscus de visitat. lib. 2. cap. 3. num. 24. Posservin. de offic. Curati. cap. 8. num. 48.* si non; scribere *Baptizati ignotorum parentum* (si quidem illi cognosci nolint) *infantem*. Et quidem ideò, ut ex isto libro baptismus, baptizati ætas, origo, *Rebuff. de pacifica possess. num. 217. Mascard. de probat. conclus. 1147. num. 21.* impedimentum spiritualis cognationis, *Marcus Antonin. var. lib. 1. resolut. fin. casu 33.* probari possit. *Mandos. ad reg. Cancell. 18. quest. 10. à num. 1. Virvius decis. 184. num. 15. lib. 1. Gratian. discept. forens. cap. 491. num. 18. & cap. 767. num. 43.*

Matrimoniali, inscribere debent, illorum qui in parochia sua contrahunt matrimonium, nomina, nec non testium; & contractus locum describere, ut possit de contracto matrimonio in casu disputationis præstare fidem: *Concil. Trident. d. sess. 24. de reform. matrim. cap. 1. vers. habeat Parochus. Rebello de obligat. justit. part. 2. lib. 2. quest. 7. num. 6. Cervillos opin. commun. contra commun. qu. 603. num. 138.*

Mortuali, inscribere debent defunctorum in parochia suis nomina & numerum; ut mors & sepultura probari possit singulorum. *Menoch. de presumption. lib. 1. præf. 51. num. 53. cum seqq. Pereira in l. si curatorem. verbo minoribus. num. 33. cum seq. c. de in integr. restit. minor. Creditur enim Parocho mortem adnotanti; Cravet. de antiquit. temp.*

por. part. 1. §. vidimus. Mascard. de probat. conclus. 673. num. 13. & 1077. num. 4.

Confirmatoriis inscribi debent nomina & cognomina Confirmatorum, Patrumque & matrum, Parochiæ, in qua habitant; nec non patrum, matrum, ut & Episcopi administrantis; tum dies, mensis & annus, & nomen ipsius Ecclesiæ, in qua administratum fuit Christina.

Dictas *matriculas* seu libros custodire Parochus debet *diligenter*.²³ Requisite enim ex eis *fidem* facere tenetur; vel gratis, si moris; vel, si non; accepta mercede solita.

Fides ista, seu attestatio, ut probet, debet fieri cum formali, transcriptione de verbo ad verbum: præmissis hæc verbis; *Ego N. inscripsit Parochus Ecclesiæ Sanctæ N. de N. fidem facio qualiter in libro defunctorum dictæ Ecclesiæ sol. . . . adest sequens partita videlicet die. . . . &c. in quorum fidem. &c. Datum &c. Ego N. de N. Parochus supradictus manu propria. Gregor. decis. 359. num. 5. Beltramin. in annot. ad decis. num. 9.*

Solent præterea *Parochi* non nulla, Ecclesiæ & Parochianis necessaria annotare; quæ notata probant. Mascard. de probat. conclus. 673. num. 12. Janua de scriptura privata. lib. 5. tit. de Plebanor. libris, qu. 4. in fine.

Debet, inter Parochianos dissentientes, conciliare pacem; obsequiosos à fidelium cœtu arcere potest: *can. placuit. dist. 90. Abb. in c. sub. num. 2. de major. & obed. & in c. cum pridem. num. 6. Felin. in rubr. de treuga & pace. num. 4.* ut sacra & orthodoxa doctrina, & boni mores in plebibus suis conserventur, curare: Hæreses ab eis omni conatu avertere: *Fac. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 3.* circa pauperes & miserabiles personas invigilare: *d. Conc. Trid. sess. 23. de reform. cap. 7.* filiorum spiritualium discordias velociter componere: *Petr. Sot. in Justit. Sacerd. tract. de officio Pastoris; S. secundum verò requisitum ad offic. Pastor. nimiam cum Parochianis familiaritatem evitare: Sancius. in select. disput. 47. num. 23. & 21.* infirmos visitare: consolari.

Tenetur *Parochus*, ut & quivis alius *animarum Rector*, de jure *divino* in sua residere Ecclesia: *Concil. Trident. sess. 23. de reform. cap.*

Orvinus
e Personis
e nesi Ecclesiæ

G IV
32

cap. I. Cajetan. 2. 2. quest. 185. art. 5. & sum. verbo beneficium il. 1. & si est beneficium curatum. Sylvest. in sum. verbo residentia. num. 1. G. teo tract. de Parochor. obligatione tempore pestis part. 1. disp. 1. num. 43. Covar. lib. 3. variar. cap. 13. num. 9. Comitoli. in respons. moral. lib. 1. q. 59. Lessius de Just. & Jure lib. 2. cap. 43. dub. 23. num. 163. Posserin. officio Curati cap. 1. num. 1. Licet illa sit tenuis; Reginald. in praxi serip. nitent. lib. 30. num. 294. vers. si objicies. in ea tantum manent tres quatuorve incolae: Garc. d. tract. de benef. part. 3. cap. 2. num. 179. Si habet duas Ecclesias unitas, tenetur residere in digniore, si de eam constat, in frequentiori; si una sit intra, altera extra urbem, in ea quae est intra: Garc. d. num. 179. Parochialem Ecclesiam cum Canonicis habens ex legitima dispensatione debet residere in parochiali, animarum enim debet praecipua esse cura: *Constit. D. Pii que incipit, Cipientes.*

Obtinens tamen parochialem, in qua habet Vicarium perpetuum, eò vivente residere non tenetur. *Armedar. in addit. ad resp. Legum Navarrae. lib. 2. tit. 23. sub Rub. an Parochi debeant residere suis Curatis. num. 193.*

27 Non excusatur à residentia Parochus, propter servitium Episcopi: *S. Congreg. Concil. sub die 8. Januarii Anno 1628. Armendar. loco num. 166. & 170. & 172. Garc. d. tract. part. 3. cap. 2. num. 41. Valer. de different. inter utrumque Forum. verb. Parochus. diff. 3. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. gloss. 6. num. 258. Bonacina var. tract. disput. 4. onere & obligat. benefic. punct. 5. num. 14. officium Subcollectoris postolici: Garc. d. cap. 2. num. 42. Ugolin. de officio Episcopi cap. 15. §. 3. num. 3. vers. decimo. Inquisitoris pravitate haeretica: *Paulus V. in constit. incipit, Alias per nos accepto sub die Martii 1610 Gonzal. d. Gloss. 6. num. 266. & Gloss. 43. num. 164. Cevallos opin. commun. contra commun. qu. 585. num. 12. studia, hodie, contra quam olim. c. cum ex de elect. in 6. Sacra Congreg. post. Concil. Trident. d. sess. 23. de reform. cap. 1. Prosp. de Augustino in addit. ad Quarant. in sum. Bullarii verb. residentia. vers. item limita. Gonzal. d. Gloss. 6. num. 251. Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 80. & 81. in addit. aëris intemperiem: Ugolin. d. tract. cap. 15. §. 3. vers. sexto. Zerola in praxi Episcop. part. 1. verb. residentia. §. moribus**

morbum contagiosum; inimicitias capitales: videantur Zerola d. tract. & part. 1. verb. privatio. §. 4. dub. 1. Bonacina. d. loco. puncto. 5. num. 2. Barbof. tract. de offic. & potest. Parochi. part. 1. cap. 8. num. 31. 32. Comit. resp. moral. lib. 1. quæst. 60. senectutem: Zerola d. tract. part. 1. verb. residentia. §. 9. infirmitatem: Armendar. d. loco. num. 29.

Ut autem Parochus verè resideat requiruntur tria: Primò; ut in 2 8 propria Ecclesia: Secundo; ut personaliter: Tertio; ut continuo.

In propria Ecclesia; Debet enim residere in domo parochiali, si sit; si parochia non habeant domum, in alia, quæ est intra limites ejus, aut saltem vicina: Garc. d. tract. part. 3. cap. 2. num. 179. in declar. 21. Armendar. d. loco. num. 149. & 150.

Personaliter; Quia aliàs muneri suo non satisfacit, etiamsi populo per alium æque bene & fortè melius serviatur. Concil. Trident. d. sess. 23. de reformat. cap. 1.

Continuo; Putate ita, ut indigentes non careant ope necessaria; nec enim ita arctatur, & ita manere cogitur, ut non possit parvo abesse tempore. Joan. de Grassis in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 97. num. 57.

Imò propter quatuor causas, sed in scripto per Episcopum approbandas, potest Parochus pro tempore, sed necessario: abesse: Quarum est: 1. Christiana charitas; 2. Urgens necessitas; 3. Obedientia debita; 4. Evidens Ecclesie vel Reipublice utilitas. Azor. Instit. moral. part. 2. lib. 7. cap. 4. qu. 4. vers. ad secundum ad tertium. quartum. Vasquez. in opuscul. de benefic. cap. 4. §. 2. art. 1. dub. 2. num. 135.

Concedit tamen Concilium Tridentinum d. cap. 1. Episcopis, multò magis Parochis, ut annis singulis abesse possint animi relaxandi causa per menses duos: ita tamen, ut Ecclesiis suis temporibus celebrationum Adventus Domini, ejus, Natalis, Quadragesimæ, Resurrectionis, Pentecostes, & Celebratis Corporis Christi, adsint.

Tenenur interim relinquere Substitutum: d. cap. 1. nisi absentia 3 9 sit per aliquot dies, causaque siturgens, nec ore obtinenda licentia patiens moram. Azor. d. cap. 4. quæst. ult. Posserin. d. cap. 1. num. 14.

Quem tamen Substitutum seu Vicarium, licet idoneum, & ab Episcopo admissum, eo inconsulto, pro administratione Sacramentorum, relinquere ad tempus longum non potest. secund. Concil. Tridentin.

Orvinus
e Personis
enef, Ecclesiarum

G IV
32

dentin. d. cap. 1. Nisi consuetudo sit in contrarium. *Possesim. d. cap. 1. num. 19.*

31 Quæri solet, an *Parochus* non petita Episcopi licentiâ, ex causa justa, ad menses duos continuè vel per intervalla abesse possit? Variant hic Canonistæ; Assumant nonnulli, Negant alii: Affirmantium sententia fundatur in eo: 1. Quod ante Concilium Tridentinum hoc fuerit licitum: *per can. 3. presentiam. 7. qu. 1.* 2. Quia Episcopis, qui magis tenentur residere, hoc concedit dictum Concilium: 3. Quia absentia ad menses duas est modica; *fac. l. postliminium. 19. §. si captivus 18. l. nihil. 26. ff. de captiv. & postlim. revers.* 4. Quia esset perquam grave, si numquam liceret Parocho sine licentiâ recedere impunitè maxime urgente necessitate aliquâ, exempli gratia; si de valetudine adversa, morte imminente patris, matris, amicorumve, in loco distant habitantium, quos, antequam moriantur, videre cupit, necium acceperit: vel furem, bona ablata furto in partes longinquas deferentem, ut ea recuperet, persequi teneatur. *Zerola in praxi Episc. part. 1. verb. privatio. §. 4. dub. 3. & verbo Parochus. Leo in thesauro juris Eccles. part. 3. cap. 1. num. 19. & 21. Frat. Emanuel. Rodriguez. in sum. tom. 2. cap. 36. in fin. Sanchez. de matrim. lib. 3. disp. 31. num. 11. alique, quos refert Barbosa. d. loc. cap. 8. num. 54.* Negantium sententia nempe sine Episcopi Facultate non abesse posse Parochum semestri bimestri probabiliorem judicat *Ugolin. de offic. Episc. cap. 15. §. 5. num. 1. Lessius de justit. & jure lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 159. Sanctarell. de resolut. quest. 4. num. 12. Garcias d. tract. de benef. part. 3. cap. 2. num. 23. in 1. declar. & part. 9. cap. 2. num. 295. in 2. dub. aliique plures; Ratio eorum fundata in Concilio Tridentino d. cap. 1. Quod ait ibi, Quod docunque eos abesse contigerit; debere causas esse prius cognitam & privatum per Episcopum.*

32 Ut autem, ultra bimestre legitime abesse possit Parochus, requiruntur quatuor: 1. Ut sit justa & debita causa: 2. Ea prius cognoscatur & approbetur per Episcopum: 3. Relinquat Vicarium idoneum. 4. Privilegium scripto, & quidem gratis, concedatur. *Barbosa. d. lib. 2. cap. 1. num. 58. per Dd. allegat.*

33 Hiis non observatis, si Parochus absque legitima causa a loco

Abbit Ecclesia præter culpam mortalem, fructuum fabricæ Ecclesiæ aut pauperibus applicandorum, naturalium, non industrialium. *Possévin. d. cap. 1. num. 31.* ipso jure pro absentia rata incurrit privationem. *Concil. Trident. sess. 3. de reformat. cap. 11. vers. si quis autem. Garc. d. tract. part. 3. cap. 2. num. 26. & 30. Fr. Emanuel. in explicatione Bullæ composition. mem. 18.*

Non tamen beneficii, ipso jure, ut ostendit Concilium Tridentinum, *d. sess. 23. cap. 1. Garc. d. part. 3. cap. 2. num. 139.* Debet enim, servato juris ordine, prius citari personaliter, ut ejus convincatur contumacia; *c. ex parte. de Cleric. non resident. Gloss. verbo in Canonibus. in c. quoniam frequenter. §. si verò. Ut lite non contestata. c. clericos. & ibi Gloss. verbo redierint. c. pervenit. de appellat.* si non possit, trinæ citationis Edictum in ipsius Ecclesia publicandum, postque ultimum per sex menses est expectandus. *c. ex tua. §. 1. de Cler. non resident. Zerola. d. part. 1. verb. privatio. §. 3. & 4. Piafec. in praxi Episc. par. 2. cap. 3. num. 30. vers. necessariò autem. vidend. tamen Garc. d. part. 3. num. 154. & 155.*

Nec illarum poenarum, vel privilegio, vel licentia, vel familiari-
tate, exemptione, statuto, consuetudine, licet immemoriali, sine appellatione, aut inhibitione, suspendi potest executio. *d. Concil. Trident. cap. 1. Garc. post alios. d. cap. 2. num. 261.*

Porrò Parochus præferendus in Ecclesia propria omnibus Cano-
nicis. *Molin. de Canon. lib. 2. cap. 10. Hieron. Gajat. de jurib. Paroch. tit. 1. cap. ult. alii que in quacunque dignitate constitutis, Gonzal. ad reg. Cancell. 8. Gloss. 6. num. 6. cum seq. Zypaus in juris Pontif. novis enar. lib. 1. de major. & obed. Chassan. in Catal. Gloria mundi. part. 4. cons. 22. & 8.* In cura enim animarum vices gerit Episcopi, qui Rector dicitur animarum: *can. bonæ rei. 12. qu. 2.* Curaque animarum est ars artium: *c. pen. de atat. & qualit. ordinand. & est tantò pretiosior, quantò periculiosior. Vualin. in Clem. 1. num. 29. & 32. de præbend.* In ea tantum eum habere potestatem, quam habet Episcopus in Diocesi sua dixit Abbas *in c. 1. num. 28. de dolo & contum. & loco Imperatoris & Regis habere, per can. duo. 23. qu. 2. idem in c. venerabilis. num. 19. de elect. ac vices obtinere Apostolorum. Theod. de Rubeis apud Stephan. Gratian. discept. forens. tom.*

Pp

Orvinius
e Personis
enef, Ecclesiæ

G IV
32

tom. 2. cap. 298. num. 88. vers. deniq; videatur S. Congreg. Rit. in Turritan
14. Februarii 1632.

Inter Parochos plures, præcedentia danda secundum Ecclesiarum
singulorum prærogativam. S. Rituum Congreg. in una Assens. 21. Ma-
rtii 1609.

36 Debent Parochi divinum recitare officium. c. quia per ambitiosam
de rescript. in 6. can. fin. dist. 92. Concil. Lateranense sess. 9. de reform. §.
statuimus. Licet beneficia Ipsorum exiguos habeant redditus; sac. can.
Clericis victum. dist. 91. Sylvest. in sum. verb. hora. §. 3. Armil. cod. ver-
bo. Covarr. lib. 3. var. cap. 13. num. 8. vers. 12. Zerola. d. part. 1. verbo be-
ne Canonice. §. 2. & verb. beneficium. §. 4. Comitol. d. respons. moral. lib. 4.
qu. 68. Ugolin. d. tract. cap. 10. §. 1. num. 2. imò nullos; Sylvest. d. ver-
bo hora. qu. 2. Bartholom. à Sancto Fausto. de horis Canonicis. lib. 2. qu. 42.

37 Ad quod tamen non obligantur, contra quam sentit Navarra in
man. cap. 7. num. 29. nisi post captam beneficiorum pacificam possessio-
nem. Primo; Quia beneficiorum jura ante captam possessionem ex-
ercere non possunt; propterea nec tenentur eorum sustinere onera.
Secundo; Quia ante possessionem incertum est jus est incertum. Menoch. de
arbitr. lib. 12. cas. 429. num. 24. Flam. Paris. de resign. benef. lib. 1. qu. 4.
9. num. 15. Fr. Emanuel. in sum. quest. regul. part. 1. qu. 141. num. 4.
aliq; alleg. per Barbof. d. tract. part. 1. cap. 10. num. 6.

38 Debent ergo Parochi post adeptam beneficiorum suorum posses-
sionem, studiosè & devotè recitare suum officium; c. dolentes. de con-
brat. Missar. Sylvest. d. verb. hora. qu. 2. Comit. d. tract. & lib. qu. 64.
num. 1. Joann. Valerian. de different. inter utrumq; forum. verbo hora Ca-
nonice. differ. 1. in fin. in eoque recitando se cum Breviarii rubricis con-
firmare; Barbof. d. loc. num. 8. idque sub poena peccati mortalis & re-
stitutionis fructuum; Pius V. in constit. incipit, Ex proximo Lateran.
Concilio de Anno 1571. Bartholom. de S. Fausto, d. tract. lib. 2. qu. 277. in
fin. idque pro rata omissionis officii divini; Petr. Navar. de restit. in re-
sib. conscient. lib. 2. cap. 2. num. 143. Barthol. de S. Fausto. d. lib. qu. 288.
sed non nisi post obrenti beneficii adeptam possessionem sex mensium
lapsum; Concil. Lateran. sub Leone X. sess. 9. §. statuimus. num. 58. de
Bulla

Bulla Pii V. à S. Fausto d. loc. qu. 278. Less. d. tract. lib. 2. cap. 34. dub. 32. num. 179. Squillante, de oblig. Cleric. part. 1. num. 2. cum seqq.

Quæ faciendæ vel pauperibus, vel beneficiorum fabricis. d. Con-39 sit. Pii V. Navar. in man. capitulo 25. num. 122. Barb. à S. Fausto. d. tract. de horis Canon. lib. 2. qu. 294.

Appellatione pauperum hic & personarum pauperes & monasteria, Xenodochia, imò omnia opera pia continentur. Navar. de rebus Eccles. mon. 26. num. 2. à Fausto d. lib. qu. 292.

Fabricæ nomine venit & fabrica domus beneficii, & sumptus, qui in agrorum beneficii insumuntur utilitatem, Vasus de benef. cap. 4. §. 1. art. 1. dub. 9. à S. Fausto. d. loc. qu. 298.

In celebrandis Missis, observare & evitare debent Parochi omnia 40 per Concil. Trident. sess. 22. reform. Ordinariis locorum præscripta: & Diebus Dominicis & festivis eas celebrare subditis suis, in Ecclesia propria; Gutier. jur. Canon. lib. 1. cap. 30. num. 1. cum seqq. S. Congreg. Concil. in Lezana 15. Septemb. 1629. non obstante consuetudine in contrarium. d. S. Congreg. Concil. die 17. Novemb. 1629. idque tam frequenter, ut muneri satisfaciant suo; d. Concil. Trident. sess. 23. de reform. mat. cap. 14. d. Navar. in man. cap. 25. num. 135. per se, vel per alios ex causa iusta; Piasc. d. tract. part. 2. cap. 3. num. 20. Monere, non cogere, populum, ut audiant eas in parochia; d. Concil. Trident. sess. 22. in decreto de observandis & evitand. in celebrat. Missar. Roderic. in compend. quæst. regul. resol. 25. num. 5. Portell. in addit. ad dubia Regularia. verb. Missa. num. 1. & 2. Roderic. d. tract. resol. 109. num. 6. celebrare adstante ministro, nisi gravis urgeat necessitas; Possevin. d. tract. cap. 2. num. 3. Squillante de obligat. Sacerd. part. 2. dub. 23. num. 96.

Præterea debent per se, non per alios, exercere pastorales functiones 41

uer: Riccius in praxi fori penitential. par. 4. resol. 304. Sunt etiam, fontis baptismalis benedictio; Quarant. in sum. Bullar. verb. Missa. in fine. pag. 408. Riccius eod. resol. 308. Sanctissimi Sacramenti delatio; Missarum Feriæ quintæ in Coena Domini, & Sabbati Sancti celebratio; S. Rituum Congreg. sub die 18. Maji 1602. Quarant. ta. d. voce Missa. Ricc. d. loco. resol. 309. Candelarum in die purificationis B. Virginis benedictio; post Quarant. Riccius d. part. resol. 305.

Orvinus
e Personis
enef, Ecclesiis

G IV
32

S. Congreg. Rituum in una Alatrina. 5. Martii 1633. Cinerum primo die quadragesimæ; post Quarant. Novar. Riccius d. part. resolut. 306. & Congreg. 1. Rit. in d. Alatrina. 5. Martii 1635. nec non palmarum Riccius d. loc. resolut. 307. benedictio: per parochiam processionum directio; S. Rit. Congreg. in una Hispal. sub die 26. Februarii 1628.

42 Quæ functiones Parochiales à Parochiali jure sunt diversæ. Quod consideratur & consistit in septem modis; Nempè 1. in audienda Missa diebus festis in parochia; c. dominicus. de paroch. 2. Dominicis; 3. Oblationibus; 4. Pœnitentiis & remissionibus recipiendis; 5. Sacramentorum exhibitione; 6. Sepulturis; 7. Nubentium benedictionibus. De quibus ex professo tractaturi sumus in sequente parte.

43 Præter dicta curare debent Parochi, ut Ecclesiæ, si necesse, reparentur; c. dos his. de Eccles. edificand. Concil. Trident. sess. 21. de reform. cap. 7. Reparatio faciendâ ex redditibus ad id deputatis; G. loss. verb. ad h. et. in c. 1. de Eccles. edific. & ibi Abb. num. 3. si non sufficiant isti; defectum supplere tenentur Beneficiarij Parochi. Surdus cons. 62. num. 3. Paris. de resignat. benefic. lib. 3. quest. 15. num. 1. Ripa resp. 22. Bobadilla. in polit. lib. 2. cap. 18. num. 135. & lib. 3. cap. 5. num. 34.

Quod si Parochi ab Ecclesiâ tot non habeant redditus, quibus tantum possent præstare reparationem, tunc in defectum illius contribuent retenantur Parochiani ipsi; Abb. cons. 70. num. 2. part. 1. Ripa resp. 22. col. 2. vers. & ibi redditus. Lambertin. de jure patronat. art. 2. qu. 7. princ. lib. 3. num. 4. vers. tertius est casus. & num. 7. vers. & si isti beneficiati. licet sint Nobiles & Exempti. Avendan. de exequend. mandar. lib. 2. cap. 14. num. 19.

Ad istam reparationem constringit Parochos judicium Ecclesiasticum. Pereira de manu regia. part. 1. cap. 18. num. 17. per can. omnes. Basilica. 16. qu. 7. Rebuff. de decim. qu. 6. num. 22. d. Concil. d. cap. 7. Avendan. & Pereira. d. cap. 18. num. 8.

44 Porro maxime Parochus studere debet, ut suæ Ecclesiæ debitus deferatur honos, nec quicquam in ea fiat indecens aut inhonestum; Concil. Trident. sess. 22. in decret. de observan. & evit. in Celebr. Miss. nec ullâ negotiâ secularia ibi fiant. c. 1. c. cum Ecclesia. de immunit. Eccles. Ne

part. de horis Canon. cap. 5. num. 31. Correa. in repet. c. inter alia. d. tit. par. 2. num. 26. multo minus conclamationes, seditiones, impetus, & invocant, parlamenta publica, seu universitatum consilia, aut congregationes, hisque similia; cap. decet. eod. tit. in 6. nisi pro pietatis actibus, exercitiis spiritualibus openbusque piis; Joann. Andr. Panorm. in c. cum Ecclesia. d. tit. de immitt. Eccles. Franc. in d. c. decet. Correa. d. los. part. 2. num. 27. Archidiacon. num. 6. ad d. c. decet. num. 6. Prepos. in c. qua fronte. num. 4. de appellation. arcero etiam debet theatralis ludos, festivitates lubricas, can. eant antes. dist. 92. c. cum decorum. de vita & honest. Cleric. saltatores; prohibere strepitus & clamores; S. Augustin. sermon. 215. S. Chrysof. homil. 38. ad Popul. Antioch. convivid, can. nulli. dist. 42. pernoctationes & vigiliis, olim ad Martyrum corpora fieri solitas; Card. Baron. in addit. ad Martyrolog. Roman. sub die 15. Januarii. hodie interdicitas; Boer. decis. 212. num. 13. Covarr. var. lib. 4. cap. 19. num. 10. Francolin. de horis. Canon. part. 1. cap. 1. ex 8. num. supellectilis privatorum extra necessitatis casum, in ea depositiones, c. relinqui. de custodia. eucharist. accubitus; c. non oportet. cum seqq. dist. 42. imagines vanas; Concil. Nicen. II. act. 4. in epist. B. Nili. excommunicatos & nominatim interdictos ea ejicere; Guittier. Canon. lib. 1. cap. 1. num. 41. solemniter poenitentes ad tempus & notorie criminosos ad eam non admittere; c. qui jubente. 11. qu. 3. ne violentia aliqua, sive ipsi Ecclesia, per destructionem, incendium, aliumve modum, sc. 2. c. litteris. de rapto. sive personis, aut rebus quae continentur in ea, fiat, aspicere; c. sanctus. c. quisquis inventus. 17. qu. 4. curare, ne ponantur in ea Sanctorum in Ecclesia non approbatorum imagines. Concil. Trident. sess. 25. de reb. & venerat. Sanct. debent bonorum Ecclesiasticorum & eorum reditum, facere inventarium, ea non distrahere, non cum anticipatis solutionibus locare; d. Concil. Trident. sess. 24. de reform. cap. 11. Extrav. ambrosio. de reb. Eccles. non alien.

Est praeterea Parochorum singulis diebus Dominicis, & festis, & 45 tempore jejuniorum, Quadragesimae, & adventus Domini, si non quotidie, saltem tribus in septimana diebus, plebi verbum Dei praedicare; Missae mysterium, Sacramentorum usum, etiam lingua vernacula; d. Concil. sess. 25. de reform. cap. 2. sess. 22. de sacrif. Missa. cap. 8. & sess. 23. de re-

Orvinius
e Personis
nes, Ecclesia
G IV
32

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

de reform. cap. 1. & sess. 24. de reform. cap. 4. & sess. ead. cap. 7. per se, vel per alios, d. Concil. sess. 24. de reform. cap. 4. sed hodie tantum cum Episcopi licentia, d. Concil. sess. d. cap. 4. & sess. 5. de reform. cap. 5. Zypaui in Anal. Jur. Pontif. novi enarr. lib. 3. de parochis. explanare plebem, ut explanationi adsit, admonere; Armendar. in d. addit. ad recapit. Legum Navarra. lib. 4. tit. 30. leg. 3. de predicatoribus Sacra Script. num. 33. non cogere; utpote quod ne potest quidem Ordinarius; Zerola d. par. 2. verb. Parochia. Roder. in compend. quest. Regular. resol. 122. num. 11. in fine. tenentur, dominicis saltem aut aliis festivis diebus Parochianos eros rudimenta, s. Dei & Christianam doctrinam, obedientiam erga Deum, & parentes, bonosque mores docere; d. Conc. Trident. sess. 24. de reform. cap. 4. vers. item etiam. & sess. 5. de reform. cap. 2. negligentes, (ut volunt J. Cti Hispani, Fr. Eman. in d. sum. tom. 1. cap. 88. num. 3. alioque) cogere.

46 *Ipsis* etiam incumbunt adhuc alia; Nempe vigilias, in quibus Ecclesia præcepto, aut loci consuetudine, seu Ordinarii Lege est prestandum; d. Conc. Trident. sess. 23. de reform. in decreto de delectu clericorum, &c. Ugolin. de offic. Episc. cap. 16. §. 3. num. 3. nec non dies festos in quibus ab operibus servilibus est vacandum; d. Concil. sess. 25. de reform. d. decreto & sess. 22. in decreto de observand. & evitand. in celeb. M. populo denuntiare: Petr. Gregor. in lib. 1. part. 1. Jur. Canon. tit. 19. cap. 5. Campan. divers. jur. Canon. rub. 12. cap. 13. num. 92.

Diximus Parochorum munus esse Sacramenta administrare, eorum usum, vim, populo explicare; circa quod primò in genere, deinde, parochorum numero & diversitate, sunt consideranda aliqua.

47 *In genere;* Primò; Se ad illa administranda paratos ostendit d. Concil. sess. 24. de reform. cap. 7. Sanci. in select. disput. 47. num. 11. Secundò; Ea, (nisi peccare velint mortaliter) ritibus ceremonisque in Rituali Papæ Pauli V. comprehensis, administrare; Sanci. d. disput. num. 19. Tertiò; Dum administrant, sine peccato mortali esse; cas. ult. caus. 15. qu. 8. c. fin. de cohabit. Cleric. & mulier. Cajetan. tom. 2. opuscul. quest. un. de usuris spiritual. Possevin. d. tract. cap. 5. num. 42. Bonacin. de Sacrament. disp. 1. quest. 3. punct. 2. §. 1. num. 3. Campan. divers. jur. Canon. rubric. 1. num. 102. Licet Sacramentorum validitas non

non pendeat ex ministrante; *Gregor. de Valentia disp. 9. qu. 4. punct. 1. & 2. tom. 4. Quarto;* Debent Sacramentorum conferendorum habere intentionem, saltem implicite; *S. Thomas. par. 3. qu. 64. art. 8. Valent. tom. 4. disput. 3. qu. 1. punct. 24. prope fin. Bonacina d. disp. 1. quast. 3. punct. 2. num. 2. Quinto;* Tempore gravis necessitatis, ut pestis, alteriusve morbi contagiosi, &c. Sacramenta Parochianis suis, etiam cum certo vitæ periculo, dare: *S. Thomas 2. 2. qu. 185. art. 5. Eman. Sa. in Aphorism. verb. Caritas. num. 2. Sayr. in florib. decis. sub tit. de constitut. decis. 39. Rutil. Benson. de fuga tempore post. lib. 1. disput. 1. quast. 1. conclus. 4. Ripa in tractat. de peste. num. 147. Sexto;* Post seclusâ Episcopi reservatione, simplici etiam Sacerdoti, ministrandi Sacramenta, (pœnitentiâ exceptâ,) licentiam dare: *d. Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 15. S. Congreg. negotiis Episcoporum. & Regular. præpos. rescripsit Episcopo Castellan. sub die 20. August. 1602. Septimo;* Ni velint in crimen Simonie incidere, pro Sacramentis celebrandis accipere nihil, tanquam pretium, aut mercedem operis seu laboris concomitantis. *can. quicquid. 1. qu. 1.*

Hactenus de Parochorum officio circa Sacramenta in genere, nunc de eo circa singula prælibabimus aliqua; cætera fusius, ubi de singulis Sacramentis sermocinaturi erimus, explicaturi.

Ab iis quæ circa Baptismum, qui cæteris omnibus est janua, c. ve. 48 niens. 3. de Presbyt. non baptiz. Gloss. in can. 1. de consecrat. dist. 4. inchoabimur.

Baptismi ex Pastoralis officio celebrandi minister proprius est Parochus; *Bonacin. de censur. disp. 7. qu. 3. punct. 6. num. 5. Ugolin. de offic. Episc. cap. 15. §. 6. num. 6. non excommunicatus, aut peccat mortaliter: S. Thomas in 4. dist. 5. qu. 2. art. 2. quastionc. 5. Card. Toler. in Instit. Sacerdot. lib. 1. cap. 20. num. 7. non alienus: can. placuit. 7. qu. 1. can. sicut. 9. qu. 2. can. 1. can. nullus. can. Episcopum. can. Episcopi. can. non invitati. 13. qu. 1. c. nullus. 3. de Paroch. nisi conferendo fit in contrarium; S. Congreg. Rit. in Oriolens. 16. Decembr. 1605. baptizandus peregrinetur, certum non habeat domicilium: can. nec numerus. in princ. vers. aut in electo. 10. qu. est. 3. consentiat proprius Parochus: can. interdictus. 16. qu. 1.*

Paro-

Orvinius
de Personis
in Ecclesiis

G IV.
32

Parochus ipse, vel alius cum licentia ejus ad Sacramentum hoc administrandum vocatus, absque cunctatione ulla conferre se debet ad Ecclesiam: indutus superpellicio, & stola violacea consistere ad januam, ab illis qui deferunt infantem, de nomine infanti imponendo, ab patris seu matris inquirere: *Castald. in praxi ceremon. lib. 2. sess. 1. cap. 3.* (Qualiter videbimus loco alio) eos admonere per istam regenerationem contrahi cognitionem spiritualem: *Concil. Trident. sess. 24. de reformat. matrim. cap. 2.* oneri eos subicere gravissimo: nempe si statuerò pro illis quos suscipiunt fidejussores perpetuos, spondereque pro illis Deo, illos nec à fide, nec à lege vivendo declinatuos: *S. Thom. 3. part. quest. 67. art. 4. in corpore.*

Præterea debet *Parochus* semper, ad administrandum hoc Sacramentum, parata habere; Fontem marmoreum; Vasculum; Duo vasa, saltem ex stanno, in quorum altero chrisma, altero contineatur ceterorum oleum. Omnia nitida & purgata.

49 Delibavimus aliqua de munere Parochi circa administrationem *Baptismi*; delibabimus de ejus munere circa *Sacramenti penitentia* administrationem nonnulla.

Nempe: Quod *Parochus* approbatus jurisdictionem habeat ordinariam in foro Penitentia circa Parochiales suos: *Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 5.* sed dependentem, *secund. Anton. Fern. in ex. am. Theolog. moral. part. 3. cap. 6. ex num. 4.* ab Episcopo, quatenus culpam reservationem: *Fagundez. in quinq. Ecclesie precepta. part. 1. lib. 7. cap. 2.*

Cui jurisdictioni subiecti sunt non tantum fideles habentes in Parochia domicilium perpetuum, sed & temporale: *Gloss. in Clem. 1. de privileg. Sylvest. in Sum. verb. domicilium. & verb. Parochia. Sanchez. de matrimon. lib. 3. disp. 23. num. 12.* nec non qui in duabus Parochiis contaxerunt domicilium; ita ut diversis anni temporibus in eo habitent: *arg. l. assumptio. 6. §. ult. ff. ad municip. & c. 2. de sepultur. in 6. Navar. in c. placuit. num. 77. de penit. dist. 6. Sanch. d. lib. 3. disp. 24. num. 5.*

50 Istius jurisdictionis vi obligantur Parochiani omnes baptizati, & xus utriusque, postquam ad annos discretionis, hoc est, post usum rationis perfectum pervenerint, & peccati mortalis alicujus sint confite-

tempore quadragesimali vel Paschali singulis annis confiteri: *Proprio Parocho; c. omnis utriusq. sexus. de penit. & remiss. Concil. Trident. sess. 14. cap. 5. can. 8. Steph. Verins. in constit. 24. ex jure antiq. desumptas. & per Concil. Trident. speciatim innovatas. const. 23. per tot.*

Nec excusantur absolutè habentes peccata venialia, sed tenentur se saltem proprio suo Parocho seu Pastori sistere, eique declarare se sibi non esse confcios ullius peccati mortalis. *Suarez. tom. 4. de penit. disp. 36. sect. 2. num. 9.*

Potest Parochus potestatem audiendi suorum Parochianorum confessiones alteri delegare Sacerdoti: *d. c. omnis utriusq. sexus: Gabriel. in 4. dist. 17. qu. 2. in princ. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 3. cap. 12. qu. 10. dummodo ille ad confessiones audiendas ab Ordinario sit approbatus. Concil. Trident. sess. 23. de reformat. cap. 17. Valerian. de differ. inter utrumq. forum. verb. Parochus. differ. 4. & verb. nullitas. diff. 5. vers. 7. Garcias de benef. part. 5. cap. 8. num. 132. Gambar. de casib. reservat. cap. 2. num. 20. Qui tamen subdelegare non poterit: per l. ult. ff. de offic. ejus cui mandata est juris d. l. more. ff. de jurisdic. l. à Judice. C. de judicib. Valerian. d. tract. voce jurisdic. differ. 3. num. 6. Nisi solus explere non possit officium suum. Sylvest. in sum. verb. Vicarius. quest. 5. Navar. d. in c. placuit. num. 69.*

Auditurus Parochus confessionem peste correpti, debet, si fieri possit, esse sub aere non infecto: *Chapeauville tract. de modo ministrandi Sacram. temp. pestis. cap. 1. qu. 9. & cap. 3. qu. 29.*

Non debet hoc Sacramentum Penitentiae administrare, nisi presentibus & sibi consentientibus. *Clemens IX. in gener. Congreg. 5. Univerf. Inquis. die 20. Julii 1602. Valerian. d. tract. verb. penitentia. different. 9. in fine. Galleg. de offic. parochor. tempor. pestis. par. 2. num. 56. cum seqq.*

Parochus ad infirmum in mortis articulo constitutum, ad audiendam, ejus confessionem veniens, cumque in tali inveniens statu, ut nullum confiteri possit peccatum; eum tamen absolvere potest; Si quidem ille vel expresse, vel saltem implicite Poenitentiae Sacramentum desideraverit. *Sylvest. in sum. verb. Confessor. 3. num. 16. Suar. tom. 4. de penit.*

99

Orvinus
e Personis
nes Ecclesiarum
G IV
32

penit. disp. 23. sect. 1. num. 5. Card. Tolet. in instruct. Sacerd. lib. 3. cap. 38. num. 2. Posservin. de offic. Curati. cap. 7. num. 86.

Quod si infirmus poenitentiam inchoatam perficere nequeat, qui forte inter confitendum incidit in phrenesin, vel periculum sit, ne moriatur; cum Parochus absolvere debet statim, & si postea superveniat, aliqua audire peccata, & absolvere denuo. *Victor. de Confess. num. 166. Eman. Sa. in Aphorism. verb. Absolutio. num. 9. Posservin. d. cap. 7. num. 89.*

54 Caveat sibi Parochus ne poenitentem ad turpia & inhonestos actus sollicitet; ni velit in se tanquam de haeresi suspectum inquiri, poenitente haereticis statutis, subici. *Pius IV. sua constit. incipit. cum nuper. Paulus V. const. incipit. Dilēt. fili. sub dat. 16. Septemb. 1608. Gregor. XIII. constit. incipit. Univerf. Dominici Gregis. sub dat. Roma 30. Augusti. 1622.*

In ea incidit qui poenitentem in confessione osculatur, membrum ejus cum delectatione venerea attrahat, eam signo aliquo ad libidinem provocat. *Bonacina variar. tract. dispus. 6. de onere & obligat. denotand. punct. 3. num. 3.*

55 Caveat praeterea Parochus sibi, ne quid cujuscunque boni confitendi, aut male evitandi causa, quodvis, vel minimum peccatum, aut si quid aliud sub sigillo confessionis cadit, directe, vel indirecte, ante, vel post mortem confitentis, sine ejus licentia, *Medina in Codic. Confess. in cap. de licentia confitentis. ad reveland. Confess. Sylvest. in sum. verb. Confessio. 8. num. 5. Covarr. de sponsat. part. 2. cap. 8. §. 12. num. 11.* eaque expressa, & voluntaria. *Reginald. d. lib. 3. num. 59. revelet, si fieri velit Sacrilegus. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 3. num. 12. Bonacina de Sacram. disp. 5. qu. 6. sect. 5. punct. 4. de ponti, monasterio ad perpetuam poenitentiam agendam, includi: d. c. omnis utriusque sexus in fin. Menoch. de arbitr. casu 474. num. 9. Onuphr. de sacro sigillo. sect. 1. qu. 2. conclus. un.*

56 Debet Parochus confessionale habere in Ecclesia, in loco aperto, & manifesto; habens fenestram crate ferrea oclusam, ne videat poenitentem. *Ugolin. de offic. Episcopi cap. 15. §. 8. num. 14. Si sit secularis, dum confessiones audit, habere superpellicem, nisi sit Jesuita, & sibi*

nam: S. Card. Congreg. negotiis Episcop. & Regular. preposita in una Albingan. die 8. Novemb. 1588. & in alia sub die 25. Aprilis 1586.

Circa administrationem S. Eucharistiae, quam habent Parochi, notanda sunt sequentia: Nempe esse hoc eorum munus proprium; proinde nullos Sacerdotes, (licet iis competat potestas ordinaria administrandi S. Eucharistiam Christiano Populo, *fac. c. pervenit. de consecrat. dist. 2. Concil. Trident. sess. 13. cap. 8. Sylvest. in Sum. voce Eucharistia. 3. qu. 4.*) citra consensum Parochorum & commissionem in Parochiis posse exercere eam. Ugo. de offic. Episc. cap. 15. §. 7. num. 1. Bonacina. de Sacrament. disp. 4. quæst. 5. punct. 1. num. 4. Nisi in casu necessitatis. *can. presente. dist. 94. Tolet. d. tract. lib. 2. cap. 28. Frat. Ludov. Miranda in man. Prælator. tom. 1. quæst. 42. art. 3. & 8. Hieron. Roderic. in compend. quæst. Regular. resol. 126. num. 7.*

Debent omnibus iis Eucharistiam ex obligatione administrare, tempore Paschatis: *d. c. omnis utriusq. sexus. imò quoties illi id petunt: Navarr. in d. c. placuit. de penitent. dist. 6. num. 152. in die Parasceve tantum infirmis: S. Rituum Congreg. sub die 19. Februarii 1622. Francal. de horis Canon. cap. 30. num. 12.*

Administrare debent dignè; si in peccato mortali existentes hoc faciant, peccant graviter: *Filliuc. in quæst. moral. tract. 1. lib. 4. cap. 9. qu. 9. num. 171. Bonacina de Sacrament. disput. 4. quæst. 5. punct. 2. Villalob. in sum. tract. 4. dub. 14. num. 2.*

Qui susceptionis huius Sacramenti sint capaces, & ex vi præcepti obligentur (De quibus loco alio) scire debent. Quoties communicant, habere, sub excommunicationis poena, stolam sub modo crucis adpectus: *can. Ecclesiastica. dist. 23. Pro infirmis communicandis communionem sub fideli custodia habere paratam: can. sane 10. de celebr. Missæ. Paul. Fusc. de visitat. lib. 1. cap. 5. num. 3. vid. Piassec. in praxi Episc. part. 2. cap. 3. num. 24. vers. unde primo. ante Sanctissimum Eucharistie Sacramentum lampada habere noctu diuque ardentem: Pofsevin. de offic. Curati cap. 12. num. 68. Illam ad infirmos, etiam de nocte, sed non nisi urgeat necessitas, Zambran. de castib. in artic. mort. cap. 3. dub. 1. num. 5. Suar. tom. 3. disp. 66. sect. 5. (De quibus Latine loco commodiore) deferre: *Rota decis. 52. num. 10. 21. Farinac. decis. 340. num.**

Orvinus
e Personis
nes, Ecclesiast

G IV

32

num. 1. part. 2. recent. & quidem honorificè; puta decenti habitu, munda velamine supposito, cum superpelliceo, lumine præcedente, cum omni reverentia, & honore, vultu ante pectus dimisso, cum vase argenteo, vel saltem in calice, vel serico cooperto, non tamen in vase vitreo; cum pallio honesto, præcedente tintinnabulo, inter eundem Psalmos seu Orationes recitando. *Cened. ad Decretal. collect. 51. num. 2. cum seqq. Fusc. d. cap. 5. num. 10.*

58 Circa Sacramenti Matrimonii, (De quo titulis aliquot ex professio acturi sumus in parte secunda) administrationem, Parochus observare debet sequentia, antequam ad primam veniat denunciationem.

Nempe diligenter inquirere, an contracturi consentiant; & si sint filii familias habeant Parentum & propinquorum consensum: an doctrinam Christianam calleant; si non, monere suaviter ut addiscant. *Sanchez. de matrim. lib. 3. disp. 15. sub n. 19. Campan. in divers. jur. Canon. rub. 11. cap. 14. n. 7. an habeant aetatem legitimam, de qua in c. attestatorum & c. litteris c. continebatur. c. puberes. de desponsat. impub. cujas sint; & an eo anno in solemnitate Paschali fuerint confessi, Sacram sum pserint Eucharistiam, si non, ut id faciant hortari: Fernandez. in exam. Theolog. moral. par. 3. cap. 18. §. 1. num. 8. Gutier. de matrim. cap. 83. num. 13. Bonac. d. tract. qu. 4. punct. 6. num. 1. vers. 6. calibatus eorum testimonium scriptum vel certum petere: sac. cap. in presentem. 19. de probat. Concil. post alios ad Decretal. collect. 171. num. 3. Farinac. in praxi crimin. part. 4. quest. 140. num. 50. cum seqq. Menoch. de arbitrar. casu 420. num. 11. inter diem adventus Domini & Epiphaniæ, & à Feria quarta cinerum usque ad octavam Paschæ inclusive nuptiarum solemnia, ni, sed arbitrarie, puniri velit; Gaer. in repet. can. ad limina. 30. qu. 1. §. 4. num. 550. Fr. Eman. in sum. quest. regul. cap. 24. num. 4. non celebrare, nec benedictiones facere; Concil. Trident. sess. 24. de reformat. matrim. cap. 10. Ricc. in praxi fori Eccles. part. 4. resolut. 557. nec tempore interdicti aut personarum interdictatum matrimonii interessè. Ugolin. de censur. tab. 5. cap. 8. §. 3. num. 1.*

59 Quibus diligenter observatis ad denunciations venire potest Parochus; non obstanto prohibitionem Vicarii Generalis. *Sacra Congreg. Concil.*

Concil. 27. Maji 1617. *Lexana in sum. quest. regul. cap. 12. num. 41. vers. ad 6.*

Civitas Concil. Trident. sess. 24. de *matrim. reformat. cap. 1. in princ.* præcipit; Ut antequam contrahatur matrimonium, nomina desponsorum, *trinis continuis diebus festivis*, in Ecclesia, inter Missarum solemnias, *denunciet* Ipse, vel cum ejus licentia alius, publicè: *Sancti de matrim. lib. 3. disp. 6. à num. 4. Reginald. in praxi fori penitent. lib. 31. num. 225. Bonac. de matrim. qu. 2. punct. 6. num. 12.* si quidem ambo contrahentes in eadem habitent Parochia; sin in diversis, faciendæ denuntiationes & in Sponsi, & in Sponsæ parochia. *Zerola in praxi Episcop. part. 1. voce matrimonium. §. 5. Possevin. d. tract. cap. 10. num. 8. Sancti d. lib. 3. disp. 6. num. 4. Gutier. de matrim. cap. 56. num. 5. Basil. Pont. d. impediment. matrim. cap. 26. §. 4. in princ.*

Quas denuntiationes nisi ex Ordinarii dispensatione, omittere non potest; *Sancti d. lib. 3. disp. 7. num. 17. Marc. Anton. var. resolut. lib. 1. resolut. fin. casu 4. nisi ad eam petendam oblit necessitas urgens; Sancti d. lib. disp. 10. à num. 25. Gutier. d. tract. cap. 56. num. 3. & 57. num. 6. Basil. de Pont. d. cap. 29. §. 4. vers. sunt tamen. Reginald. d. lib. 31. num. 224. & num. 236. aliàs peccat graviter: Spin. in speculo testam. gloss. 15. in princ. num. 26. Gutier. d. tract. cap. 56. num. 4. Bonacin. d. punct. 6. num. 8. & 9. Basil. d. tract. lib. 5. cap. 30. num. 3. & est ab Ordinario graviter puniendus. Armendar. ad recapit. Legum Navarræ. lib. 4. tit. 15. leg. 1. de matrim. num. 4.*

Factis dictis denuntiationibus *Parochus* Sponsæ, si nullum opponatur impedimentum legitimam, & habeat *Parochi* Sponsi, si is in alia degat Parochia, fidem subscriptam; ad matrimonii *celebrationem* in facie Ecclesiæ procedere potest.

Potest & *celebrare domi* servata Concilii forma; præstat tamen in Ecclesia, ad quod hortari debet Contrahentes. *Leo in Thesaur. fori Eccles. part. 2. cap. 9. num. 48. Sancti d. lib. 3. disp. 15. num. 20. Basil. Pont. d. tract. cap. 26. §. 2. vers. 3.*

Præsente *Parocho*, seu alio Sacerdote, de Ejus, vel Ordinarii licentia, in duorum vel trium testium præsentia validè celebratur Matrimonium. *Concil. Trident. d. cap. 1. Licet Ipse, vel testes detineantur vi,*

Orvinius
de Personis
in Ecclesiis

G IV

32

modò de contrahentium consensu sint certi: *Fr. Eman. in sum. tom. 1. cap. 219. num. 11. Possevin. d. cap. 10. num. 20. Spin. d. gloss. 15. prim. num. 48. & 49. Basil. de Pont. d. tract. lib. 5. cap. 30. §. 5. in fine. iud. Mascard. de probat. concl. 9. Hurtado. de matrim. disp. 5. dist. 15.*

- 62 Imò Parochus, quamvis ad alium finem vocatus, vel casu presens, *Navar. conf. 20. num. 1. sub tit. de sponsal. in antiq. & conf. 11. sub tit. de clandest. despons. in novis. Sayr. in florib. decif. sub tit. de sponsal. decif. 24. Piasec. in praxi Episcop. part. 2. cap. 4. num. 32. Sanch. d. lib. 3. disp. 39. num. 10. putativus: M^orlain empor. Jur. part. 1. tit. de fideli. strum. qu. 2. num. 26. Costa. de remed. subsid. remed. 127. num. 25. S. Congreg. Concil. 12. Martii 1593. interdictus, suspensus, irregularis, et communicatus, *Sayr. d. loc. decif. 13. Basil. Pont. d. tract. lib. 5. cap. 17. Barbos. d. tract. de off. & potest. Parochi. part. 2. cap. 21. num. 51. & schismaticus, si parochia non privatus: Navar. conf. 8. num. 2. fornicator notorius, Armendar. d. leg. 1. de matrim. num. 19. injultum beneficii habens titulum, Sanch. d. lib. 3. disp. 22. num. 62. Basil. Pont. d. lib. 5. cap. 13. prohibitus, ne assistat, ab Episcopo, aut ejus Vicario, *Sanch. d. lib. disp. 21. num. 11. Basil. Pont. d. lib. cap. 17. num. 13. Gutier. de matrim. cap. 63. num. 25. Barbos. d. loco num. 56. in peccato mortali exultat. Possevin. d. tract. cap. 5. num. 40. Bonacina de Sacram. disput. 1. qu. 3. punct. 2. §. 1. num. 10. assistat matrimonio suorum Parochianorum in Parochia alterius sine Parochi loci licentia; Possevin. d. cap. 10. num. 17. Hurtado de matrim. disp. 5. dist. 6. num. 22. nondum sit Sacerdos, quia Parochia existenti in minoribus ordinibus collata: Leo in d. Theol. for. Eccles. parte 2. cap. 9. num. 39. Frat. Eman. d. sum. tom. 1. cap. 218. num. 9. Zerola d. praxi. par. 2. verb. Parochus. vers. 3. Garc. de benef. part. 9. cap. 2. num. 295. Basil. Pont. d. tract. de impedim. matrim. cap. 2. §. 1. vers. Parochus. valide assistit matrimonio.***

- 63 Nec etiam necesse ut hoc faciat Ipse. Potest enim, si vult, deputare ad hoc alium, sed non nisi Sacerdotem, sui loco. *Concil. Trident. d. cap. 1. vers. vel alio Sacerdote. Navar. conf. 6. num. 2. tit. de clandest. desponsat. Sabag. in c. quamvis. num. 13. de offic. deleg. & ad tit. de sponsal. num. 89. Gutier. de matrim. cap. 62. num. 22. Licet ipse sit irregularis, suscipit*

ſuſpenſus, excommunicatus, *Gutier. d. loco. cap. 62. num. 24. Baſil. Pont. d. tract. lib. 7. cap. 17. num. 14. Hurtado d. tract. diſp. 5. diſt. 8. num. 26. cum ſeqq. degradatus: ſec. Sayr. de cenſur. lib. 5. cap. 22. num. 26. Bonac. d. qu. 2. p̄m̄ct. 8. num. 23. ita tamen, ut hoc faciat expreſſe: Gonzal. ad 8. Reg. Cancell. Gloſſ. 47. num. 52. Reginald. Menoch. de arbitr. caſu. 453. num. 13. & 14. & conſ. 398. num. 15. Baſil. Pont. d. tract. de imped. matrim. cap. 6. §. 6. verſ. licentia. etiam voce tantum viva: Fr. Eman. d. parte. 1. cap. 219. num. 13. Navar. conſil. 41. num. 1. tit. de ſponſal. in antiq. Ugolin. de irregular. cap. 6. §. 7. num. 3.*

Haecenus de libavimus nonnulla ad officium Parochi circa admi-
64 niſtrationem Sacramenti Matrimonii ſpectantia; tranſeamus nunc ad
delibationem eorum, quae ei incumbunt circa adminiſtrationem Sacra-
menti *Extremae Unctionis* Parochialibus ſuis.

Debet illud adminiſtrare Ipſe, non poteſt Sacerdos alius ſine pec-
cato gravi, niſi habeat à Parocho facultatem: *Sylveſt. voce Unctio Ex-
trem. a. num. 4. Zambran. de caſib. in art. Mortis. cap. 5. dub. 8. num. 2. Lu-
dov. à S. Joanne, de adminiſt. Sacrament. art. 5. de extrema unctio, num.
22. aut Parochus abſit, aut non poſſit, aut malitioſe nolit adminiſtrare:
Cajet. verb. Excommunicatio. num. 64. Armil. eod. verb. num. 49. Zam-
bran. d. tract. cap. 5. dub. 8.*

Poteſt, ſed ex cauſa neceſſitatis, *Bonacin. d. tract. diſp. 7. qu. un.
p̄m̄ct. 4. num. 7. dum adminiſtrat ſibi adjungere Sacerdotes alios. Poſ-
ſerri. d. tract. cap. 9. ſub dubio. 8.*

Obſervare debet ritus, & caeremonias in rituali expreſſas, aut con-
65 ſuetudine, vel Episcoporum conſtitutionibus introductas.

Ceterum de hoc & aliis Sacramentis, nec non Juribus Parochis
competentibus, tractaturi erimus alibi ſingularibus titulis.

TITU-

Orvinius
de Personis
nec Ecclesiasticis

G IV
32